

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 listopada 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. Inspektorat w K. stwierdził na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2016 roku, poz. 963 ze zm.), że E. J. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy. Zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 117.777,81 zł, w tym:

1. z tytułu:

składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od stycznia 2005 roku do grudnia 2011 roku w kwocie - 42 899,36 zł

odsetek za zwłokę - 38 650,00 zł

kosztów upomnienia - 0,00 zł

kosztów egzekucyjnych - 0,00 zł;

2. z tytułu:

składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od stycznia 2005 roku do grudnia 2011 roku w kwocie - 17 055,92 zł

odsetek za zwłokę - 14 867,00 zł

kosztów upomnienia - 0,00 zł;

kosztów egzekucyjnych - 0,00 zł

3. z tytułu:

składek na Fundusz Pracy w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od stycznia 2005 roku do czerwca 2009 roku w kwocie - 2 111,53 zł

odsetek za zwłokę - 2 194,00 zł

kosztów upomnienia: 0,00 zł

kosztów egzekucyjnych: 0,00 zł

Jednocześnie na podstawie art. 23 ust. 1 ww. ustawy ZUS wskazał, że odsetki będą naliczane nadal do dnia zapłaty, włącznie z tym dniem, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Ordynacja Podatkowa.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że E. J. jako płatnik składek nie dopełniła obowiązku wynikającego z art. 46 ust. 1 ustawy systemowej

- obliczania składek, potrącania ich z dochodów ubezpieczonych, rozliczania oraz opłacania należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy. Organ rentowy działając na podstawie

art. 83 ust. powołanej ustawy określił wysokość zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zastrzegł także, że brak uregulowania określonego decyzją zobowiązania wraz z należnymi odsetkami za zwłokę w terminie miesiąca od otrzymania decyzji spowoduje przymusowe ściągnięcie należności

w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej w trybie przepisów kodeksu postępowania cywilnego. Do decyzji organ rentowy załączył szczegółowe zestawienie należności w rozbiciu na poszczególne lata i miesiące.

/decyzja wraz z załącznikiem - k. 15 - 22 akt ZUS/

Odwołanie od ww. decyzji w dniu 8 grudnia 2016 roku złożyła płatnik składek - E. J., podnosząc że nie zgadza się z jej treścią. Wskazała na toczące się wcześniej postępowanie dotyczące umorzenia należności z tytułu składek. Podniosła też, że ZUS nie zbadał jej stanu majątkowego.

/odwołanie - k. 2/

W odpowiedzi na odwołanie, złożonej w dniu 16 grudnia 2016 roku, organ rentowy wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w treści zaskarżonej decyzji. Dodatkowo organ rentowy wskazał, że decyzją (znak: 44/D- (...)) z dnia 10 listopada 2016 roku, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 14 stycznia 2015 roku, odmówił E. J. umorzenia należności z tytułu składek za wskazane w zaskarżonej decyzji okresy i we wskazanych w niej wysokościach. ZUS wskazał, że ubezpieczona w dniu 14 stycznia 2015 roku wystąpiła z wnioskiem o umorzenie należności z tytułu składek na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność. Decyzją z dnia 15 kwietnia 2015 roku określono warunki umorzenia. Decyzja ta uprawomocniła się w dniu 19 maja 2015 roku. W dniu 5 maja 2016 roku umową nr (...) składki niepodlegające umorzeniu zostały rozłożone na raty. Umowa z uwagi na nieopłacenie dwóch kolejnych rat, uległa jednak rozwiązaniu od dnia 21 czerwca 2016 r. W dniu 18 maja 2016 roku upłynął także termin uregulowania należności nie podlegających umorzeniu. W wyznaczonym terminie płatnik nie opłaciła przedmiotowych należności. Zadaniem ZUS zaskarżona decyzja jest prawidłowa, a wniosek o oddalenie odwołania uzasadniony.

/odpowiedź na odwołanie - k. 3 - 3 verte/

Na rozprawie w dniu 14 lutego 2017 roku wnioskodawczyni poparła odwołanie i oświadczyła, że kwestionuje zaskarżoną w zakresie, w jakim nieprawomocna jest decyzja o umorzeniu należności z tytułu składek. Zakwestionowała wysokość odsetek, podnosząc, że organ rentowy zbyt późno zaczął dochodzić nieregulowanych należności. Przyznała, że nie płaciła składek wskazanych w zaskarżonej decyzji. Pełnomocnik organu rentowego wniosła o oddalenie odwołania i o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 5400 zł.

/e-protokół z dnia 14 lutego 2017 roku - 00:00:42 - 00:05:18; 00:10:31 - 00:12:28 - płyta - k.15/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

E. J. zgłosiła się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego w okresach od lipca 2000 r do 31 sierpnia 2000 r oraz od 19 maja 2001 r. Wykreślenie działalności gospodarczej nastąpiła z dniem 9 czerwca 2014 r, faktycznie działalność zakończyła w dniu 31 grudnia 2011 r.

/bezsporne/

E. J. jako płatnik składek była zobowiązana do obliczania, potrącania z dochodów, rozliczania i opłacania należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy za każdy miesiąc kalendarzowy.

/okoliczności bezsporne/

Wnioskodawczyni nie opłaciła należnych składek na ubezpieczenia społeczne

i ubezpieczenie zdrowotne za okres od stycznia 2005 roku do grudnia 2011 roku oraz na Fundusz Pracy za okres od stycznia 2005 roku do czerwca 2009 roku, określonych w zaskarżonej decyzji.

/okoliczności bezsporne/

Ubezpieczona w dniu 14 stycznia 2015 roku wystąpiła z wnioskiem o umorzenie należności z tytułu składek na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność. Decyzją z dnia 15 kwietnia 2015 roku określono warunki umorzenia. Decyzja ta uprawomocniła się w dniu 19 maja 2015 r. W dniu 5 maja 2016 roku umową nr (...) składki niepodlegające umorzeniu zostały rozłożone na raty. Umowa z uwagi na nieopłacenie dwóch kolejnych rat, uległa jednak rozwiązaniu od dnia 21 czerwca 2016 roku. W dniu 18 maja 2016 roku upłynął także termin uregulowania należności nie podlegających umorzeniu. W wyznaczonym terminie płatnik nie opłaciła przedmiotowych należności.

/okoliczności bezsporne/

Decyzją z dnia 10 października 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 14 stycznia 2015 r. odmówił E. J. umorzenia należności z tytułu składek:

a) na ubezpieczenia społeczne za okres styczeń 2005 r - luty 2009, w łącznej kwocie 48.211,11 zł, w tym z tytułu:

- składek – 24.953,11 zł,

- odsetek – 23.258 zł,

b) na ubezpieczenie zdrowotne – za okres styczeń 2005 r – luty 2009 r w łącznej kwocie 17.424 zł, w tym z tytułu:

- składek - 9093 zł,

- odsetek – 8331 zł,

b) na Fundusz Pracy – za okres styczeń 2005 r luty 2009 r w łącznej kwocie 3690,77 zł, w tym z tytułu:

- składek – 1.923,77 zł,

- odsetek – 1.767 zł,

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczona w dniu 14 stycznia 2015 r. wystąpiła z wnioskiem o umorzenie należności z tytułu składek na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność. Decyzją z dnia 15 kwietnia 2015 r. określono warunki umorzenia, którym była spłata należności niepodlegających umorzeniu w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji wraz z naliczonymi odsetkami. Decyzja uprawomocniła się w dniu 19 maja 2015 r. W dniu 5 maja 2016 r składki niepodlegające umorzeniu zostały rozłożone na raty. Umowa z uwagi na nieopłacenie dwóch kolejnych rat, uległa rozwiązaniu od dnia 21 czerwca 2016 r. W związku z tym, że na dzień 7 października 2016 r figurują należności niepodlegające umorzeniu i nie został spełniony warunek z art. 10 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r, wydano decyzję o odmowie umorzenia.

/okoliczności bezsporne – decyzja w aktach rentowych zał. do akt VIII U 2699/16/

Wyrokiem w sprawie VIII U 2699/16 odwołanie wnioskodawczyni zostało oddalone.

/okoliczność bezsporna/

Zadłużenie wnioskodawczynie z tytułu zaległych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za okres od stycznia 2005 roku do grudnia 2011 roku oraz na Fundusz Pracy za okres od stycznia 2005 roku do czerwca 2009 roku wyniosło łącznie na dzień wydania zaskarżonej decyzji - 117.777,81 zł.

/okoliczności bezsporne, a nadto: decyzja wraz z załącznikiem - k. 15 - 22 akt ZUS/

Zadłużenie wnioskodawczynie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od stycznia 2005 roku do grudnia 2011 roku wynosi 42 899,36 zł wraz z kwotą odsetek za zwłokę w wysokości 38 650,00 zł.

/okoliczności bezsporne, a nadto: decyzja wraz z załącznikiem - k. 15 - 22 akt ZUS/

Zadłużenie wnioskodawczynie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od stycznia 2005 roku do grudnia 2011 roku wynosi 17 055,92 zł wraz z kwotą odsetek za zwłokę w wysokości 14 867,00 zł.

/okoliczności bezsporne, a nadto: decyzja wraz z załącznikiem - k. 15 - 22 akt ZUS/

Zadłużenie wnioskodawczynie z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Pracy w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od stycznia 2005 roku do czerwca 2009 roku wynosi 2 111,53 zł wraz z kwotą odsetek za zwłokę w wysokości 2 194,00 zł.

/okoliczności bezsporne, a nadto: decyzja wraz z załącznikiem - k. 15 - 22 akt ZUS/

Wnioskodawczynie mieszka razem z mężem. Otrzymuje emeryturę w wysokości 1130 zł brutto. Jej mąż uzyskuje wynagrodzenie z umowy zlecenia w wysokości 1800 zł. Stałe wydatki wnioskodawczynie to 1000 zł miesięcznie. Na leki wydaje ok. 100 zł miesięcznie.

/e-protokół z dnia 14 lutego 2017 roku - 00:06:07 - 00:08:39 - płyta - k.15/

Tak ustalony stan faktyczny nie był sporny pomiędzy stronami. Wnioskodawczynie nie kwestionowała, że nie opłacała należności z tytułu składek w spornym okresie oraz zasadniczo nie kwestionowała wysokości zaległych składek ani odsetek za zwłokę. Jej zastrzeżenia dotyczyły bowiem chwili wystąpienia przez ZUS z roszczeniem o zwrot zaległości, ale nie podważała sposobu i terminów obliczania odsetek. Wnioskodawczynie w toku postępowania nie zgłaszała żadnych wniosków dowodowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 12 ust 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 121 ze zm.) obowiązkowym ubezpieczeniem: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu – podlegają m. in. osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Na podstawie art. 13 ust. 4 powołanej ustawy osoby fizyczne prowadzące działalność pozarolniczą podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Artykuł 11 ust 2 ustawy stanowi zaś, że dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi prowadzące pozarolniczą działalność (w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 5).

Na podstawie art. 66 ust. 1 pkt. 1c ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 roku (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 1793, ze zm.) osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Jak stanowi zaś art. 32 powołanej wcześniej ustawy systemowej do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Płatnik składek na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy systemowej płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, z zastrzeżeniem ust. 1a, 2a i 2b, nie później niż:

- 1) do 10 dnia następnego miesiąca – dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie;
- 2) do 5 dnia następnego miesiąca – dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych;
- 3) do 15 dnia następnego miesiąca – dla pozostałych płatników.

Stosownie do art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych należnościami z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne są: składki, odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia oraz dodatkowa opłata.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych na mocy art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy systemowej wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek.

Z powyższego wynika, że wnioskodawczyni jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą jest zobowiązana do opłacania składek na ubezpieczenie społeczne ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy.

W rozpoznawanej sprawie jest zaś bezspornym, że wnioskodawczyni nie dopełniła obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy w spornym okresie, w związku z czym powstało zadłużenie względem organu rentowego w wysokości określonej zaskarżoną decyzją, obejmujące również odsetki za zwłokę.

Wnioskodawczyni nie kwestionowała istnienia swojego zobowiązania z tytułu nieopłaconych składek ani jego wysokości. Nie podnosiła zarzutów wobec dokonanego przez ZUS wyliczenia należności głównej oraz odsetek. Nie zgłaszała żadnych wniosków dowodowych. Wnioskodawczyni była pouczone o możliwości zgłaszania wniosków dowodowych. /zarządzenie z dnia 29.12.16 – k. 5 w zw. z k. 7 w zw. z k. 11/

Podkreślić należy przy tym, że E. J. wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu

nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U. 2012 poz. 1551). Wydana przez ZUS decyzja określająca warunki umorzenie nie została zaskarżona przez wnioskodawczynię. Wnioskodawczyni na żadnym etapie prowadzonego z jej udziałem postępowania nie kwestionowała wysokości oraz faktu istnienia należności. Przez cały czas miała także świadomość obowiązku opłacania składek. Zawarła nawet z organem rentowym umowę o rozłożenie należności na raty nie kwestionując wysokości zadłużenia, której jednak nie realizowała.

Wnioskodawczyni nie ma zatem na gruncie zaskarżonej decyzji możliwości kwestionowania wysokości naliczonych odsetek za zwłokę. Bez znaczenia jest, kiedy organ rentowy podjął wobec wnioskodawczyni czynności zmierzające do ustalenia zadłużenia. Organ rentowy jak każdy wierzyciel ograniczony jest bowiem jedynie terminem przedawnienia.

Bez znaczenia pozostaje również przyczyna uchylania się przez wnioskodawczynię od opłacania składek oraz jej stan majątkowy i sytuacja osobista. Istotnym jest jedynie, że przez lata świadomie nie realizowała ustawowego obowiązku opłacania składek.

W tym miejscu należy też zauważyć, że zgodnie art. 229 k.p.c. nie wymagają dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości. Natomiast skutkiem przyznania niebudzącego wątpliwości (z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy) jest wyłączenie obligatoryjności przeprowadzania postępowania dowodowego, co do przyznanych okoliczności faktycznych. Przyznanie jest więc w zasadzie oświadczeniem wiedzy strony, że twierdzenie faktyczne jej przeciwnika procesowego odpowiada rzeczywistości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 5 września 2013 roku, sygn. akt I ACa 333/13, LEX nr 1430817).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że skoro wnioskodawczyni nie kwestionowała, że wysokość zadłużenia wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania zaskarżonej decyzji łącznie wynosi 117.777,81 zł, to należy przyjąć, że okoliczność te były dla stron niesporne.

Nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia okoliczność, że nie jest prawomocna decyzja w przedmiocie odmowy umorzenia należności, bowiem organ rentowy stosownie do treści art.83 ust.1 punkt 1 ww. ustawy, miał prawo wydać decyzję w zakresie ustalenia wysokości zaległości, która w swojej treści jedynie określa należności ubezpieczonego z tytułu nieopłaconych składek. Kwestia ewentualnej egzekucji tych składek pozostaje kwestią wtórną i dopiero na etapie ewentualnego postępowania egzekucyjnego może być podnoszona okoliczność w postaci innego toczącego się postępowania.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie wnioskodawczyni, orzekając jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

Rozstrzygając o kosztach procesu Sąd miał na względzie, że wnioskodawczyni przegrała sprawę w całości. Dyspozycja art. 98 § 1 k.p.c. wskazuje, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Jednocześnie art. 102 k.p.c. stanowi, że w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej kosztami w ogóle. W ocenie Sądu w rozpoznawanej sprawie zaszyły tego rodzaju okoliczności.

Ujawniona w toku postępowania sytuacja majątkowa ubezpieczonej jest trudna. Wnioskodawczyni pobiera niskie świadczenie emerytalne i dodatkowo ciąży na niej wysokie zobowiązania względem ZUS. Ponadto jej niska świadomość prawna, a tym samym subiektywne przekonanie o zasadności własnego odwołania, doprowadziła do wszczęcia procesu, mimo braku uzasadnionych podstaw dla swoich roszczeń. Wysokość zobowiązań względem ZUS znacznie przekracza możliwości finansowe wnioskodawczyni. Sąd postanowił zatem nie obciążać E. J. kosztami procesu w niniejszej sprawie, orzekając jak w punkcie 2 sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego.

M.U.